

רפלקס קיבתי ושטי

רפלקס קיבתי ושטי (באנגלית: Gastroesophageal reflux disease, ובראשי תיבות: GERD) הוא הפרעה שבה נוזל חומצי מהקיבה עולה במעלה בושט וגורם לתחושה של צרבת בחזה ובגררן ולדלקת.

בטווח ארוך מדובר בגרימת נזק לוושט החל מהיצרות הוושט, כיבים, ועד לשינויים קדם סרטניים ברפידת הוושט (תסמונת ברט). הרפלקס יכול לנבוע ממגוון סיבות, בהן סוגר ושטי תחתון רפוי, בקע סרעפתי או הימצאותו של החיידק הליקובקטר פילורי. הפרעה זו מטרידה ופוגעת באיכות החיים של האדם, אך ורק במקרים קיצוניים מאוד עלולה להגיע למצב של סכנת חיים.

תסמינים

באופן טיפוסי, מטופל עם רפלקס קיבתי ושטי יתלונן על צריבה מאחורי עצם החזה, במיוחד אחרי ארוחה ובשכיבה, אשר משתפרת עם נטילת סותרי חומצה. באופן לא טיפוסי, מטופל עם רפלקס קיבתי ושטי יכול להופיע עם אסתמה, צרידות, תחושת גוש בגרון, כאבי אוזניים ולסתות, כאבים בחזה, דלקות חניכיים ושחיקת זגוגית השן, באשת ושיהוקים. סיבוך של הרפלקס יכול לעורר קושי בליעה של מוצקים, שדווקא מפחית את הצרבות, כאב בחזה בזמן בליעה ודימומים.

טיפול

מטרת הטיפול ברפלקס קיבתי ושטי היא הפגת התסמינים, ריפוי הדלקת, מניעת הישנוניות, סיבוכים ושיפור איכות החיים. האלגוריתם הטיפול מבוסס על שינויים באורח החיים ובהרגלי האכילה ועל טיפול רחב היקף ההולך ופוחת. עם ההמלצות לשינוי אורח החיים נמנות הימנעויות מאכילת מוצרים המגרים את הקיבה ליצור חומצה ומחלישים את הסוגר התחתון של הוושט כמו: קפה, אלכוהול, שוקולד, מנטה, מזון עתיר שומנים, הפסקת עישון, וירדת משקל לאנשים בעלי משקל עודף, הימנעות מארוחות בשעתיים-שלוש שלפני השינה, פירוק ארוחות למנות קטנות יותר והגבהת הראש בכ-15 סנטימטרים בעת השינה.

בהיבט הטיפולי, סותרי חומצה, או טבליות נגד צרבת, הנמכרים ללא מרשם, עובדים מיידית אך נדרשת נטילה של טבליות רבות להקלה ארוכת טווח. אלה מיועדים לנטילה לאחר ארוחה ולפני השינה. כמו כן, ישנן תרופות המורידות את החומציות של הקיבה, כמו מעכבי משאבות פרוטונים ומעכבי הקולטן ההיסטמיני H2, ותרופות שנועדו לגרום לשריר הסוגר התחתון להיסגר טוב יותר. במקרה של נוכחות הליקובקטר פילורי, ניתן טיפול משולש של שני סוג אנטיביוטיקה ומעכבי משאבות פרוטונים.

כאשר המטופלים אינם מגיבים לטיפול, הפתרון הכירורגי הוא ניתוח לפרוסקופי למניעת רפלקס (ניתוח על שם Nissen) שיוצר שסתום חדש בין הוושט לקיבה, בחלק העליון של הקיבה.

בהצלחה וברכת החלמה מהירה!